

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน

ภาคอุตสาหกรรม

นิคม โชติพันธ์ และ ศิริพงษ์ โสกา

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

LEGAL MEASURES OCCUPATIONAL SAFETY, HEALTH AND ENVIRONMENT OF INDUSTRY

Nikom Chotipun and Siripong Sopa

Faculty of Laws, Western University, Thailand

E-mail address: chotinikhm@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) 15 เมษายน 2563

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) 5 มิถุนายน 2563

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 9 มิถุนายน 2563

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความหมาย ประวัติความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมาย ความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานภาคอุตสาหกรรม ในเรื่องที่เป็นปัญหาสำคัญโดยเฉพาะมาตรการป้องกันทางกฎหมาย เพื่อป้องกันอุบัติเหตุหรือสุขอนามัย ในการทำงาน การบริหารจัดการของหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง การบังคับใช้กฎหมาย ตลอดจนแนวนโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องรวมทั้งมาตรฐานแรงงานขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย สุขอนามัย เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายมาใช้กับประเทศไทย โดยเฉพาะในภาคอุตสาหกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยทำการศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อที่จะตอบโจทย์วิจัยแห่งสมมุติฐานของงานวิจัย ทั้งนี้ภายใต้กรอบแนวคิด ข้อมูลทางด้านกฎหมาย แนวคิดทฤษฎี นโยบายแห่งรัฐ การบังคับใช้กฎหมาย ข้อเท็จจริงด้านสถิติการประสบอุบัติเหตุ สาเหตุจากการวิเคราะห์หรือการบันทึกรายงาน รวมทั้งเปรียบเทียบกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัยของต่างประเทศ ซึ่งเป็นประเทศที่มีการพัฒนาเจริญก้าวหน้าทางอุตสาหกรรมและมาตรฐานแรงงานขององค์การแรงงานระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว

ผลการวิจัยพบว่า ในการบริหารจัดการ การบังคับใช้กฎหมาย และกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย และอาชีวอนามัย ประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านอุตสาหกรรมพบส่วนใหญ่ทุกประเทศเหล่านี้ มีองค์กรหรือหน่วยงาน บริหารจัดการอย่างเป็นเอกภาพเพียงหน่วยงานเดียว มีการบังคับใช้กฎหมาย มีกระบวนการหรือขั้นตอนการควบคุมที่ชัดเจน เน้นอน เปิดการมีส่วนร่วมรับฟัง ในระบบไตรภาคีที่แท้จริง

ประการสำคัญ ทุกประเทศจะใช้มาตรการเชิงป้องกันอุบัติเหตุทางกฎหมาย ลดอุบัติเหตุหรือโรคจากการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

คำสำคัญ: ความปลอดภัย อาชีวอนามัย สภาพแวดล้อม ภาควิชาการ

Abstract

The objectives, denotation notions and theory of this study were to legal measures, safety occupational health and working environment in the industrial sector In matters that are especially important issues Legal protection measures to prevent accidents or adverse health effects at work, management of related agencies or organizations Law enforcement As well as relevant state policy guidelines Including the labor standards of the International Labor Organization Related to safety, hygiene to be used to improve the law in Thailand Especially in various industrial sectors to be appropriate, efficient and effective.

The researcher used the data analysis and research methodology to examine analysis. The data was analyzed by using literature review Under the conceptual framework Legal information, concepts, theories, state policy guidelines Law enforcement Statistics on accident accidents The cause of the analysis or recording of the report Including comparing the law on occupational safety of foreign countries Which is a developed country Progress in the industrial and labor standards of the International Labor Organization concerning such matters.

The researcher would like to propose in management Law enforcement and the law on safety and occupational health countries with industrial progress are found in most countries. There are organizations or agencies unity management, only one unit Law enforcement. There are definite control procedures or procedures. Open participation to listen in the true tripartite system Importantly, every country will take measures to prevent legal accidents. Reduce accidents or diseases from working effectively and efficiently.

Keywords: Safety, Occupational Health, Environment, Industrial

บทนำ

การพัฒนาอุตสาหกรรมของไทยนั้นพิจารณาจากข้อเท็จจริงได้ว่าก่อนเริ่มแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 ในปี พ.ศ. 2504-2509 ภาควิชาการของประเทศไทยยังไม่มีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจ โดยการผลิตที่สำคัญในช่วงเวลาดังกล่าวส่วนใหญ่จะดำเนินการโดยรัฐวิสาหกิจ จนกระทั่งในปี พ.ศ.

2502 ได้มีการจัดตั้งสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติและสำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่มีหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ในขณะที่เดียวกันได้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการของประเทศส่งเสริมการลงทุนเพื่อรับผิดชอบในการส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมที่มีลำดับความสำคัญตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนในปี พ.ศ. 2503 ดังนั้นการพัฒนาอุตสาหกรรมจึงได้เริ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2504 โดยการส่งเสริมบทบาทภาคเอกชนในการลงทุนอย่างเป็นรูปธรรมภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (โฆสิต, 2540:105-106) จนกระทั่งปี พ.ศ. 2539 ได้ผ่านช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติรวม 7 ฉบับ ภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทยมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วและมีอัตราการเจริญเติบโตสูงกว่าภาคเกษตรกรรมมาโดยตลอดส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศจากเศรษฐกิจที่พึ่งพาการเกษตรทั้งด้านการผลิต การส่งออกและการจ้างงานมาเป็นเศรษฐกิจที่พึ่งพาอุตสาหกรรมเป็นหลัก

ในภาพรวมของการพัฒนาประเทศไทย นับแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 – 7 (2504-2539) สรุปได้ว่า เศรษฐกิจ สังคม มีปัญหาการพัฒนาไม่ยั่งยืน เป็นเหตุให้แผนพัฒนาฉบับที่ 8 (2540-2544) ได้ปรับแนวคิดจากการพัฒนาประเทศใหม่ จากเดิมให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจ มาให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไปพร้อมกัน ต่อมาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2545-2549) ได้อัญเชิญแนวคิด “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ ได้มีการวิเคราะห์สถานะทุนของประเทศใน 3 ทุน ได้แก่ ทุนทางเศรษฐกิจ ทางสังคม และทรัพยากรธรรมชาติ การวิเคราะห์บริบทการเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศทั้งระบบเศรษฐกิจโลก ตลาดการค้า ตลาดการเงิน การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เผชิญกับภาวะโลกร้อน การขาดแคลนพลังงาน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (2555-2559) ยังคงมีแนวคิดที่มีความต่อเนื่องจากแนวคิดของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8-10 (2540-2554) โดยยังคงยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และความเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา รวมทั้ง “สร้างสมดุลการพัฒนา” ในทุกมิติ และขับเคลื่อนให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างแท้จริง เชื่อมโยงอย่างบูรณาการทั้งคน สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และการเมือง

เมื่อมาพิจารณายุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) โดยจะพิจารณาการปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรม จำแนกได้ 3 กลุ่มใหญ่ๆ ตามมูลค่าทางเศรษฐกิจ และแนวโน้มในการเติบโตในอนาคตได้แก่

กลุ่มที่ 1 อุตสาหกรรมต่อยอดอุตสาหกรรมเดิมที่มีศักยภาพ (pivot- S- Curve) คือ อุตสาหกรรมของประเทศที่มีศักยภาพความเชี่ยวชาญในการผลิตและเป็นอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ สร้างมูลค่าจำนวนมากแต่ขาดการพัฒนาต่อยอดด้านเทคโนโลยีใหม่ อุตสาหกรรมกลุ่มนี้จะถึงจุดอิ่มตัว และมีความสามารถในการเติบโตต่ำ จึงจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมใหม่ ๆ มาช่วยพัฒนาให้อุตสาหกรรมนี้เติบโตต่อไปได้

กลุ่มที่ 2 อุตสาหกรรมอนาคต (New-S-Curve) คือกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมอย่างเข้มข้น มีความสามารถในอนาคตสูง เป็นอุตสาหกรรมใหม่ยังมิได้ประกอบการน้อย

กลุ่มที่ 3 อุตสาหกรรมที่ควรปฏิรูป เป็นอุตสาหกรรมที่มีการใช้เทคโนโลยีแบบเดิมในการผลิต มีความสามารถในการเติบโตจำกัด สร้างรายได้มูลค่าทางเศรษฐกิจไม่มาก

อุตสาหกรรม กลุ่มที่ 1 และที่ 2 จะเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ อุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร อุตสาหกรรมหุ่นยนต์ การบินและโลจิสติกส์ เชื้อเพลิง ชีวภาพ และเคมีชีวภาพ อุตสาหกรรมดิจิทัล (Digital) และอุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร เป็นต้น ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบแล้ว เพื่อเป็นการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในอนาคต (ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560-2579)

ในขณะที่ประเทศไทยกำลังเร่งรัดพัฒนาประเทศในภาคอุตสาหกรรม ผลพวงที่ติดตามของปัญหาและจำเป็นต้องวางแผนป้องกันปัญหาด้านต่าง ๆ ที่จะติดตามมาและจำเป็นต้องเดินควบคู่กับแผนพัฒนาอุตสาหกรรม โดยเฉพาะประเด็นปัญหาด้านแรงงานที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานให้แก่ผู้ใช้แรงงานที่ต้องปฏิบัติงานอยู่ในภาคอุตสาหกรรม ให้ความปลอดภัยจากอุบัติเหตุหรือโรคภัยไข้เจ็บที่เกิดจากการทำงาน ลดการสูญเสีย สุขภาพ พละนามัย อวัยวะและชีวิต ให้อัตราต่ำสุดเท่าที่จะพึงกระทำได้ หรือมีค่าเป็นศูนย์เป็นเป้าหมายสำคัญ

ปัญหาความปลอดภัยและสุขภาพของผู้ใช้แรงงาน จึงเป็นเรื่องสำคัญยิ่งที่ทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐ สถานประกอบการ องค์กรนายจ้าง ลูกจ้าง รวมทั้งตัวผู้ใช้แรงงานหรือทำงานเอง จะต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมในการทำงาน หรือผลของอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น เพราะนอกจากจะก่อให้เกิดความสูญเสียแก่ตนเองแล้ว ยังส่งผลกระทบไปถึงบุคคลในครอบครัวซึ่งเป็นความสูญเสียที่มีผลกระทบอย่างมากมายในสิ่งที่ติดตามมา รวมทั้งเกิดความเสียหายแก่ส่วนรวมภาคธุรกิจ อุตสาหกรรม องค์กรสังคมอื่น ๆ อีกด้วย

อนึ่ง เมื่อมาพิจารณามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554 ด้วยแล้ว ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีความจำเป็นที่จะต้องเดินควบคู่กับการพัฒนาอุตสาหกรรมดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าในภาคอุตสาหกรรมทุกประเภทยังมีความจำเป็นในการใช้แรงงานคนเป็นปัจจัยส่วนหนึ่งในการผลิต ทั้งอุตสาหกรรมแบบเดิมหรืออุตสาหกรรมสมัยใหม่ที่ใช้นวัตกรรมเข้ามาทดแทนกำลังคน ดังนั้นความปลอดภัยในการทำงาน อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน จึงเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องมีมาตรการทางกฎหมายที่สอดคล้องและมีความเหมาะสมกับอุตสาหกรรมปัจจุบันและอนาคตทั้งปรากฏข้อเท็จจริงในภาคอุตสาหกรรมที่ผ่านมา ประเทศไทยยังคงเกิดอุบัติเหตุอันเกิดจากการทำงาน เป็นผลให้เกิดความสูญเสียชีวิต อวัยวะ พุพสภาพแก่ลูกจ้างจำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม ครอบครัว โดยส่วนรวมจำเป็นต้องมีการศึกษา วิเคราะห์ ถึงมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับ ความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานภาคอุตสาหกรรม ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันว่ามีความ

เหมาะหรือไม่ประการใด ทั้งกฎหมายที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ รวมทั้งมาตรการการบังคับใช้การบริหารจัดการ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขหรือกำหนดมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในภาคอุตสาหกรรมต่อไป

ประการสำคัญต่อมาประเทศไทยได้เป็นสมาชิกแห่งองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) และมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตามธรรมนูญและอนุสัญญา ข้อแนะ ที่ประเทศไทยให้สัตยาบัน กล่าวคือต้องมีการอนุรักษ์กฎหมายภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ ให้สอดคล้อง รองรับกับอนุสัญญาแห่งองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ตลอดจนดำเนินการบริหารจัดการให้เป็นไปตามกฎหมาย ซึ่งองค์การแรงงานระหว่างประเทศได้ออกอนุสัญญาเกี่ยวกับความปลอดภัยและอาชีวอนามัย ตัวอย่างเช่นอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศฉบับที่ 187 ว่าด้วยกรอบเชิงส่งเสริมการดำเนินงานความปลอดภัยและอาชีวอนามัย ค.ศ. 2006 (พ.ศ.2549) Promotional Frame Work for Occupational Safety and Health Convention, 2006 ซึ่งภายใต้กรอบธรรมนูญขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labor Organization; ILO ได้กำหนดหลักการไว้ว่า คนทำงานทุกคนควรได้รับการคุ้มครองป้องกันมิให้เกิดการเจ็บป่วย โรคและการบาดเจ็บจากการทำงาน โดยองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ILO ได้ประกาศว่า ความสูญเสียจากการประสบอันตรายจากการทำงานในแต่ละปีของแต่ละประเทศคิดเป็นมูลค่าประมาณร้อยละ 4 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ขณะที่นายจ้างต้องเสียค่าใช้จ่ายจำนวนมากในเรื่องต่าง ๆ ที่มีสาเหตุมาจากการบาดเจ็บและโรคจากการทำงานจึงเป็นเรื่องที่ป้องกันได้ ซึ่งมาตรฐานแรงงานของ ILO เกี่ยวกับความปลอดภัยและอาชีวอนามัยได้กำหนดให้มีเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับภาครัฐ นายจ้างและลูกจ้าง เพื่อสนับสนุนการดำเนินการให้เกิดความปลอดภัยในการทำงานเมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2559 ไทยได้ยื่นจดทะเบียนให้สัตยาบัน อนุสัญญาฉบับดังกล่าวโดยถือเป็นฉบับที่ 16 ที่ประเทศไทยให้สัตยาบัน อนุสัญญาฉบับนี้จัดเป็นมาตรฐานระหว่างประเทศฉบับพื้นฐานด้านความปลอดภัยในการทำงาน โดยมีสาระครอบคลุมดังนี้ 1. การมีนโยบายระดับชาติด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัย เพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยและสุขอนามัยของลูกจ้าง โดยกำหนดให้สอดคล้องตามแนวปฏิบัติและสภาพการณ์ภายในประเทศ 2. การมีระบบการดำเนินงานระดับชาติ ด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัย ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานที่รับผิดชอบบุคลากร กฎหมายข้อบังคับ กลไกการบังคับใช้ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานอื่น ๆ เพื่อขับเคลื่อนความปลอดภัยของประเทศ 3. การมีแผนงาน โครงการระดับชาติด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัย เพื่อส่งเสริมการพัฒนาวัฒนธรรมเชิงป้องกันการคุ้มครองลูกจ้าง โดยการขจัดหรือลดความเสี่ยงและอันตรายจากการทำงานให้น้อยที่สุดสามารถปฏิบัติได้ 4. จัดทำรายงานความปลอดภัยและอาชีวอนามัยระดับชาติเพื่อสรุปลักษณะ สถิติการประสบอันตรายจากการทำงาน นโยบาย แผนงาน ตลอดจนผลการดำเนินโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งการเผยแพร่รายงานข้อมูลดังกล่าว ประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่ได้ให้สัตยาบันไปก่อนหน้านี้ได้แก่ สิงคโปร์ มาเลเซีย เวียดนาม และอินโดนีเซีย

นอกจากนี้มาตรฐานแรงงานที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยและอาชีวอนามัย มีมากกว่า 40 ฉบับ รวมถึงประมวลหลักปฏิบัติ (Code of Practice) ที่ ILO ได้ให้การรับรองโดยหลักการพื้นฐานในเรื่อง ความปลอดภัยและอาชีวอนามัย จะปรากฏอยู่ในอนุสัญญา ฉบับที่ 155 ว่าด้วยความปลอดภัยและอาชีวอนามัย

ค.ศ. 1981 (พ.ศ. 2524) และพิธีสารแนบท้ายอนุสัญญาฉบับที่ 161 ว่าด้วยบริการอาชีวอนามัย ค.ศ. 1985 (พ.ศ. 2528) เกี่ยวกับการจัดตั้งหน่วยบริการ บริการอาชีวอนามัยระดับสถานประกอบกิจการที่มีหน้าที่ด้านการป้องกันเป็นหลักและรับผิดชอบในการให้คำแนะนำแก่นายจ้าง ลูกจ้าง และผู้แทนของทั้งสองฝ่ายในสถานประกอบการเกี่ยวกับการธำรงรักษาสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัยและเสริมสร้างสุขภาพสำหรับอนุสัญญาที่เกี่ยวข้องฉบับอื่น ๆ เช่น อนุสัญญาฉบับที่ 81 ว่าด้วยการตรวจแรงงาน ค.ศ. 1947 (พ.ศ. 2490) ฉบับที่ 115 ว่าด้วยการป้องกันอันตรายจากรังสี ค.ศ. 1960 (พ.ศ. 2503) ฉบับที่ 120 ว่าด้วยอาชีวอนามัยของสถานที่ทำงาน (พาณิชยกรรมและสำนักงาน) ค.ศ. 1964 (พ.ศ. 2507) ฉบับที่ 152 ว่าด้วย ความปลอดภัยและอาชีวอนามัย (งานท่าเรือ) ค.ศ. 1979 (พ.ศ. 2522) ฉบับที่ 167 ว่าด้วยความปลอดภัยและอาชีวอนามัย (งานก่อสร้าง) ค.ศ. 1988 (พ.ศ. 2531) เป็นต้นดังนั้นในฐานะประเทศไทยมีพันธกรณีต้องดำเนินการบริหารจัดการภายใต้ตามอนุสัญญา ข้อแนะหรือมาตรฐานแรงงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ตามที่ให้สัตยาบันไว้ ซึ่งถือว่าเป็นกฎหมายระหว่างประเทศที่มีผลบังคับ

ต่อประเทศไทย ซึ่งเป็นเหตุผลสำคัญที่จะต้องมีการศึกษา วิเคราะห์ บททวน ในการบริหารจัดการการบังคับใช้กฎหมาย บทบัญญัติของกฎหมาย ว่ามีความเหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์แห่งกระแสดังเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบันหรือไม่ เพียงใด อันจะนำมาซึ่งเป้าหมาย วัตถุประสงค์อย่างแท้จริงของความปลอดภัย และลดอุบัติเหตุอันตรายรวมทั้งสุขอนามัย สภาพแวดล้อมในการทำงานให้แก่ผู้ทำงานหรือแรงงานในภาคอุตสาหกรรมจากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาในเรื่องความปลอดภัย อาชีวอนามัย และความปลอดภัยในการทำงานของภาคอุตสาหกรรมของไทยสามารถสรุปได้ดังนี้

ปัญหาข้อเท็จจริง

1. ปัญหาการเคลื่อนย้ายแรงงาน จากภาคเกษตรกรรมสู่ภาคอุตสาหกรรม ทำให้แรงงานขาดความรู้ความเข้าใจในการป้องกันอันตรายหรืออุบัติเหตุจากการทำงาน

สืบเนื่องจากปัจจุบันมีการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคเกษตรสู่ภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น แต่แรงงานเหล่านี้ขาดความรู้ความเข้าใจในการป้องกันอันตรายหรืออุบัติเหตุจากการทำงาน รวมทั้งขาดจิตสำนึก ระเบียบวินัย จึงทำให้เกิดอันตรายหรืออุบัติเหตุจากการทำงานได้โดยง่าย โดยเฉพาะระบบการตรวจสอบจากภาครัฐไม่ทั่วถึง

2. ปัญหาเชิงนโยบายในการบริหารจัดการภาครัฐ ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ยังขาดความเข้มแข็งจริงจังและต่อเนื่อง ไม่มีมาตรการเชิงรุกเพื่อป้องกันอันตราย เพียงแต่เมื่อเกิดปัญหามันขึ้นแล้ว จึงมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาคือให้รายงาน

3. ปัญหาอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรม ยังคงมีปรากฏอยู่มาก สร้างความสูญเสียในชีวิต บาดเจ็บทุพพลภาพ เจ็บป่วยอันเกิดจากการทำงาน นำปัญหามาสู่สังคม

เนื่องจากเมื่อเกิดอุบัติเหตุจนถึงขั้นพิการ ไม่สามารถทำงานได้ตามปกติ การดำรงชีพที่ยากลำบาก การเยียวยาจากกองทุนเงินทดแทนมีอาจใช้ได้ในระยะยาว ทำให้เกิดปัญหาต่อการใช้ชีวิตทั้งต่อตนเองและ

ครอบครัวจึง ควรนำพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ว่าด้วยกระบวนการจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการตามมาตรา 33, 34 และ 35

ปัญหาข้อกฎหมาย

1. กฎหมายที่บังคับใช้เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานในภาคอุตสาหกรรม มีความเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกฎหมายหลายฉบับ เช่น กฎหมายว่าด้วยความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน กฎหมายว่าด้วยโรงงานอุตสาหกรรม กฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร กฎหมายว่าด้วยการควบคุมโรคติดต่อ กฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย เป็นต้น รวมทั้งมีหลายหน่วยงานบังคับใช้ ส่งผลให้พบว่าสถานประกอบการในภาคอุตสาหกรรมกับการบริหารกฎหมายและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการทำงานเกิดความซ้ำซ้อนของกฎหมายในทางปฏิบัติ โดยประการสำคัญ ลูกจ้างซึ่งเคลื่อนย้ายมาจากภาคเกษตรกรรมเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมและแรงงานข้ามชาติจะเป็นกลุ่มเสี่ยงที่จะประสบอันตรายหรืออุบัติเหตุจากการทำงานเนื่องจากปัจจัยด้านการศึกษา ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามกฎหมาย

2. การนำหลักกฎหมาย ในมาตรการคุ้มครองให้แรงงานปลอดภัย ลดอุบัติเหตุรวมถึงสภาพแวดล้อมในการทำงานในภาคอุตสาหกรรม มีหลายหน่วยงานในการบังคับใช้กฎหมายขาดความเป็นเอกภาพจริงจังและต่อเนื่อง เข้าลักษณะต่างหน่วยต่างทำไม่มีการบูรณาการ หรือรวมแผนงานอย่างจริงจัง มาตรการการบังคับใช้กฎหมายมุ่งหมายและให้ความสำคัญเมื่อเกิดเหตุอันตรายขึ้นแล้ว มิได้ให้ความสำคัญในด้านการส่งเสริมการป้องกันหรือการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดต่อเนื่อง ไม่มีกฎหมายที่ใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานซึ่งเป็นผู้มีอำนาจโดยตรงในการทำหน้าที่ในสถานประกอบการนั้น ๆ

3. บทบัญญัติแห่งกฎหมายและการบังคับใช้ กฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ปัจจุบัน ทั้งโครงสร้างพื้นฐานกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมาย ข้อกำหนดมาตรฐานต่างๆเกี่ยวกับความปลอดภัยและอาชีวอนามัย ปัจจุบันยังไม่อาจที่จะลดการเกิดอุบัติเหตุ การบาดเจ็บ การสูญเสียชีวิต การทุพพลภาพหรือโรคจากการทำงานในภาคอุตสาหกรรมได้และแนวโน้มยังเกิดอุบัติเหตุทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นควรนำพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ว่าด้วยกระบวนการจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการตามมาตรา 33, 34 และ 35

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงสภาพความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานแรงงานในภาคอุตสาหกรรม
2. เพื่อศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานของแรงงานในภาคอุตสาหกรรม ตามอนุสัญญาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) และในต่างประเทศเปรียบเทียบกับประเทศไทย

3. เพื่อศึกษาถึงปัญหา และวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานของแรงงานในภาคอุตสาหกรรม ตามอนุสัญญาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ของต่างประเทศและของประเทศไทย

4. เพื่อเสนอแนะ มาตรการทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองแรงงาน เกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานของแรงงานที่ทำงานในภาคอุตสาหกรรม

ผลการวิจัย

ในการวิเคราะห์กฎหมายความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของต่างประเทศ ผู้วิจัยได้เลือกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของประเทศไทยที่มีความเจริญก้าวหน้าทางอุตสาหกรรมของโลก ทั้งระบบกฎหมายจารีตประเพณีและประเทศที่ใช้กฎหมายลายลักษณ์อักษร กล่าวคือ ประเทศสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร ญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ ผู้วิจัยจะได้ทำการวิเคราะห์กฎหมายความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน

1. กลุ่มประเทศที่ใช้กฎหมาย Common Law System

1.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นประเทศที่มีรูปแบบปกครองประกอบไปด้วยมลรัฐ 52 มลรัฐ โดยแต่ละรัฐมีอำนาจออกกฎหมายที่ไม่ผิดหรือแย้งกับกฎหมายของรัฐบาลกลาง (Federal Laws) ดังนั้นกฎหมายที่ออกโดยมลรัฐต่าง ๆ จึงอาจจะมีความแตกต่าง ๆ กันออกไปในแต่ละเรื่อง ในกรณีที่กฎหมายที่ออกโดยรัฐบาลกลางฉบับใดประกาศให้มลรัฐจะใช้บังคับก็ได้หรือไม่ใช้ก็ได้ แต่ต้องไม่ต่ำกว่าที่กฎหมายของรัฐบาลกลางกำหนดไว้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน จะมีองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานความปลอดภัย เช่น สถาบันมาตรฐานแห่งชาติประเทศสหรัฐอเมริกา (American National Standard Institute : ANSI) สถาบันความปลอดภัยและอนามัยในการทำงานแห่งชาติประเทศสหรัฐอเมริกา (The National Institute for Occupational Safety and Health : NIOSH) คณะกรรมการบริหารงานด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัยแห่งชาติ กระทรวงแรงงาน ประเทศสหรัฐอเมริกา (Occupational Safety and Health Administration : OSHA) สมาคมป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติอเมริกา (National Fire Protection Association : NFPA) สำหรับการวิเคราะห์ ผู้วิจัย วิเคราะห์ในส่วน 2 ประเด็นแรก คือ มาตรการทางกฎหมายกับบริบทความปลอดภัย อาชีวอนามัย ค.ศ. 1970 เป็นหลักประเด็นที่ 2 มาตรการทางการจัดการเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายและมาตรฐานความปลอดภัย อาชีวอนามัยต่าง ๆ ตามลำดับดังนี้

พระราชบัญญัติความปลอดภัยอาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ของสหรัฐอเมริกา (Occupational Safety and Health Act 1970 : OSHA) กฎหมายฉบับนี้มีเจตนารมณ์ออกมาเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ลูกจ้างชายหญิงให้ความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานให้มีความปลอดภัย รวมทั้งได้รับการคุ้มครอง ลดอุบัติเหตุอันเกิดจากการทำงานให้นายจ้างปรับปรุงระบบความปลอดภัย ในสถานประกอบการ มีการส่งเสริมให้มีการวิจัยและนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ป้องกันอุบัติเหตุ กำหนดลิสท

และหน้าที่ความรับผิดชอบของนายจ้าง ลูกจ้างที่เกี่ยวกับความปลอดภัยและสุขภาพไว้อย่างชัดเจน มีมาตรการบริหารจัดการด้วยการ รายงานการเฝ้าตรวจระวัง การฝึกอบรม การพัฒนา การวิเคราะห์ ติดตาม และ ประเมินผลอย่างเป็นระบบ การบังคับใช้กฎหมาย : ด้านการตรวจสอบ

เจ้าหน้าที่ของหน่วย Occupational Safety and Health Administration : OSHA มีอำนาจ เข้าไปตรวจสอบหรือปฏิบัติการใด ๆ ให้สถานประกอบการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานความปลอดภัย อาชีวอนามัย ตามเงื่อนไขเวลาที่เหมาะสมจึงเห็นได้ว่าเป็นส่วนของการปฏิบัติการบังคับใช้กฎหมายให้นายจ้าง/ สถานประกอบการ ปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายที่กำหนดไว้

สิทธิหน้าที่ของนายจ้างในการปฏิบัติภายใต้กฎหมาย OSHA กฎหมายบัญญัติให้เป็นสิทธิหน้าที่ ความรับผิดชอบของนายจ้าง : ในการแจ้งถึงข้อกำหนดต่าง ๆ ของ OSHA รวมทั้งต้องปิดประกาศต่าง ๆ ที่ เกี่ยวกับความปลอดภัยให้ลูกจ้างทราบโดยทั่วกัน นอกจากนี้มีหน้าที่ติดตาม จดบันทึกและรายงาน อุบัติเหตุ จำนวนผู้บาดเจ็บหรือเจ็บป่วยภายในรอบปีที่ปฏิบัติงานของลูกจ้าง เมื่อวิเคราะห์รายละเอียดในส่วนนี้แล้วพบว่า : การบันทึกและรายงานจะเป็นไป 2 กรณี กรณีแรก การเกิดอุบัติเหตุในสถานที่ทำงานหรือสภาพแวดล้อมใน การทำงานซึ่งทำให้เกิด การเสียชีวิต บาดเจ็บหรือเจ็บป่วย แนวทางปฏิบัติในการดูแลช่วยเหลือ เช่น การเข้า รับการรักษา ไม่สามารถทำงานได้ จำเป็นต้องเปลี่ยนงาน สิ่งเหล่านี้นายจ้างจะต้องบันทึกรายงาน กล่าวโดย สรุปร หน้าที่ของนายจ้างตามกฎหมายฉบับนี้มีหน้าที่หลัก 3 ประการคือ

1. มีหน้าที่จัดการให้สถานที่หรือสภาพแวดล้อมในการทำงานให้มีความปลอดภัยถูกสุขลักษณะ มิให้เกิดอุบัติเหตุหรือการเจ็บป่วย ตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด
2. มีหน้าที่ จัดเก็บสถิติ ข้อมูล การได้รับอุบัติเหตุหรือการเจ็บป่วย บังคับให้สถานประกอบการ ใด ๆ ที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 8 คน ขึ้นไป จะต้องจัดทำแฟ้มบันทึกประวัติการเจ็บป่วย การเกิดอุบัติเหตุ การรักษา เก็บรักษาไว้ 5 ปีและต้องแจ้งให้ลูกจ้างในสถานประกอบการนั้นทราบด้วย
3. มีหน้าที่ต้องดำเนินการตามมาตรการความปลอดภัยสำหรับลักษณะงานหรืออาชีพต่าง ๆ ตามที่กำหนด

หน้าที่ของลูกจ้าง

กฎหมายฉบับนี้ กำหนดให้เป็นหน้าที่ของลูกจ้างที่จะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับ ความปลอดภัย ต้องแจ้งสาเหตุหรือปัจจัยที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุหรืออันตราย การเจ็บป่วยให้แก่ นายจ้างทราบ โดยใน การปฏิบัติการนี้ลูกจ้างจะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย เพื่อมิให้นายจ้างใช้อำนาจที่เหนือกว่ากระทำการ ใด ๆ โดยมีขอบธรรมหรือขัดต่อกฎหมายคุ้มครองแรงงานอีกด้วย

องค์กร บริหารจัดการหรือบังคับใช้กฎหมายความปลอดภัยและอาชีวอนามัย (The Occupational Safety and Health Administration) ซึ่งเป็นองค์กรในการบังคับใช้กฎหมาย พระราชบัญญัติ ความปลอดภัยอาชีวอนามัย ของสหรัฐอเมริกา (Occupational Safety and Health Act 1970) กล่าวคือ บังคับใช้กฎหมาย มาตรฐานความปลอดภัยต่าง ๆ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ตรวจสอบ คุ้มครอง ดูแล บังคับให้ สถานประกอบการหรือผ่อนผันมาตรฐานใด ๆ ที่นายจ้างไม่อาจปฏิบัติได้แต่ต้องเชื่อได้ว่าไม่มีอุบัติเหตุเกิดขึ้น

ขอใช้หมายศาลและการลงโทษ ทั้งทางโทษปรับและโทษทางอาญา โดยเฉพาะการฝ่าฝืนกฎหมายและส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุ โทษปรับจะมีจำนวนสูงมหาศาล เพื่อเป็นมาตรการบังคับใช้ตามความผิดในผลแห่งละเมิดอย่างเด็ดขาดและรุนแรง

ลักษณะพิเศษในรูปแบบการปกครองของสหรัฐอเมริกา นั้น การบริหารจัดการโดยรัฐบาลกลางหรือหน่วยงานกลาง (Federal) จะเน้นนโยบาย/กฎหมาย ส่วนกลางซึ่งกำหนดไว้เป็นมาตรฐานเพื่อให้หน่วยงานในระดับมลรัฐ จะเป็นการออกกฎหมายหรือกำหนดการปฏิบัติที่ต้องไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของ “OSHA” และเมื่อมลรัฐออกกฎหมายหรือกำหนดมาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัยของแต่ละมลรัฐ หน่วย OSHA ก็จะทำให้การรับรอง แสดงให้เห็นถึงการเชื่อมโยงประสานระหว่างส่วนกลางกับส่วนมลรัฐหรือส่วนท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ในส่วนสิทธิของลูกจ้างในการปฏิเสธงานที่มีอันตรายต่อชีวิต ลูกจ้างมีสิทธิที่จะ ปฏิเสธนายจ้าง หากต้องไปทำงานที่มีอันตรายสูงถึงขั้นเสียชีวิตหรือบาดเจ็บ นอกจากนี้จะได้รับแจ้งข้อมูล ต่าง ๆ จากนายจ้างถึงงานที่อาจเป็นอันตรายต่อร่างกาย ชีวิต สุขภาพอนามัย ถือเป็นสิทธิของลูกจ้างที่ได้รับการรับรองและคุ้มครอง ปัจจุบันกฎหมาย Occupational Safety and Health Act 1970 ได้ให้ความคุ้มครองลูกจ้างของรัฐบาลกลาง (ข้าราชการและพนักงานของรัฐ) อีกด้วย (Federal Worker) ซึ่งเกิดขึ้นในสมัยนาย จิมมี คาร์เตอร์ เป็นประธานาธิบดี สำหรับประเทศไทย ข้าราชการหรือพนักงานของรัฐไม่ได้รับการคุ้มครองตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติ ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554

สำหรับกรณีที่ลูกจ้างที่ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยอันเกิดจากการทำงาน สหรัฐอเมริกามีกฎหมายที่เรียกว่า Federal Employee Compensation Act (FECA) 1908 เดิมคุ้มครองเฉพาะลูกจ้างรัฐบาลเท่านั้น ต่อมาปี ค.ศ. 1911 จึงได้ขยายไปยังลูกจ้างที่ทำงานในภาคเอกชน ออกเป็นกฎหมายเงินทดแทนระดับมลรัฐ ปัจจุบันทุกรัฐจะมีกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน ลูกจ้างจะได้รับการคุ้มครอง ดูแล รักษา เนื่องจากการบาดเจ็บ เป็นสิทธิของลูกจ้างที่จะได้รับ โดยไม่ต้องคำนึงว่าการบาดเจ็บดังกล่าวจะเกิดจากความประมาทเลินเล่อของลูกจ้างหรือของนายจ้างที่ละเว้นกระทำการตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ เป็นการคุ้มครองสิทธิโดยอัตโนมัติ (Protection Right Automatic) และถ้าถึงขนาดเสียชีวิต ก็จะได้รับทดแทนจากกองทุนประกันของมลรัฐ

1.2 ประเทศสหราชอาณาจักร เป็นประเทศที่มีการพัฒนากระบวนการผลิตภาคอุตสาหกรรม โดยเริ่มจากปลายศตวรรษที่ 16 มีปัญหาอันเกิดจากผลพวงอุตสาหกรรมเกี่ยวกับสุขอนามัย ปัญหาความเจ็บป่วย อุตสาหกรรมบางกลุ่ม เริ่มแรก ๆ มุ่งให้ความสำคัญในด้านสุขาภิบาลและพัฒนาทางด้านการแพทย์เพียงแก้ปัญหาในเรื่องโรคที่เกิดจากการทำงาน จึงได้มีการประกาศใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงานขึ้นครั้งแรกใน ปี ค.ศ. 1833 ที่มีชื่อเรียกว่า The Factory Act of 1833 ให้ความสำคัญเกี่ยวกับระบบโรงงานอุตสาหกรรม หัวใจของกฎหมายฉบับนี้ คือ การตรวจสอบโรงงานโดยการออกตรวจ และผู้ที่เข้าทำงานในโรงงานต้องผ่านการตรวจจากแพทย์ มีการกำหนดให้ บทบาท หน้าที่ของแพทย์ในการตรวจสอบ หรือสอบสวนอุบัติเหตุ และโรคจากการทำงาน การจัดทำรายงานเกี่ยวกับโรคที่เกิด

จากการทำงาน การสอบสวน วินิจฉัยโรคที่เกิดจากการทำงาน ต่อมาจึงได้มีกฎหมายที่ชื่อว่า The Health and Safety at Work etc , Act 1974 กำหนดให้มีหน่วยงานรับผิดชอบ ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย เพื่อบริหารจัดการให้เป็นไปตามกฎหมาย จำนวน 2 หน่วยงาน คือ The Health and Safety Commission (HSC) และ The Health and Safety Executive (HSE) ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ กฎหมายว่าด้วย อาชีวอนามัย และความปลอดภัยในการทำงาน 1974 ในส่วนสำคัญดังต่อไปนี้

1. สหราชอาณาจักร มีกฎหมายเกี่ยวกับ ความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานเพียงฉบับเดียวเท่านั้นคือ The Health and Safety at Work etc, Act 1974 เพียงฉบับเดียว ทำให้มีความเป็นเอกภาพ ไม่ก่อให้เกิดความซ้ำซ้อนในการบังคับใช้

2. ประเทศ สหราชอาณาจักร ได้ให้ความสำคัญกับนโยบาย การตรวจความปลอดภัยและการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด ส่งผลให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ ที่ชัดเจน แน่นนอน ต่อเนื่อง มีการนำปัญหาข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมาวิเคราะห์ ประมวล นำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย หลักเกณฑ์เกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัยอยู่ตลอด

3. สหราชอาณาจักร มีกฎหมายในส่วน การจัดสวัสดิการ สุขอนามัย คือ The Work Place (Health, Safety and Welfare) Regulation 1992 กฎหมายฉบับนี้ กำหนดให้นายจ้าง/สถานประกอบการ ต้องดำเนินการในส่วนที่สำคัญเกี่ยวกับพื้นที่ทำงาน (Work Station) ที่เหมาะสมแก่คนทำงานพื้นที่ภายนอกอาคาร ต้องจัดให้มีสิ่งป้องกันต่อสภาพอากาศ กรณีการเคลื่อนย้ายโดยฉุกเฉิน จัดให้มีที่นั่งเหมาะสมสำหรับคนงานทุกคน ต้องจัดน้ำดื่มที่สะอาด มีป้ายแสดงความเหมาะสม ข้อจำกัดด้านสุขภาพ และความปลอดภัย ต้องจัดให้มีห้องสุขาและสถานที่อาบน้ำ สิ่งอำนวยความสะดวก จำนวนสุขภัณฑ์ต่อจำนวนคนงาน

4. สวัสดิการกรณีลูกจ้าง เจ็บป่วยหรือบาดเจ็บจากการทำงานในภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตรกรรม ในส่วนนี้มีกฎหมายหลายฉบับคุ้มครองลูกจ้างเจ็บป่วยหรือได้รับบาดเจ็บจากการทำงานให้นายจ้าง จากเงินกองทุนที่มาจากเงินสมทบของนายจ้างและลูกจ้าง

5. การบังคับใช้กฎหมาย ความปลอดภัย อาชีวอนามัย ของสหราชอาณาจักร พบว่าแม้จะมีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยจำนวนมาก แต่ก็ยังไม่เพียงพอกับปริมาณงาน เนื่องจากยังมีผู้ฝ่าฝืนกฎหมาย มีการลงโทษจำคุกเพียงจำนวนน้อยมาก ส่วนใหญ่จะเป็นการลงโทษปรับเสียมากกว่าการลงโทษตามกฎหมายจะต้องผ่านกระบวนการพิจารณาของศาล และกรณีมีการเสียชีวิตจากการทำงานต้องพิสูจน์หาสาเหตุที่แท้จริง ของการเสียชีวิต การบังคับใช้กฎหมายจะมีส่วนทางปฏิบัติ คือนโยบายการตรวจความปลอดภัย เครื่องมือที่ใช้ในการบังคับกฎหมาย ได้แก่ การออกคำสั่ง การตักเตือน และการดำเนินคดี นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับพนักงานตรวจแรงงาน โดยเพิ่มทักษะ ความรู้ ความชำนาญ ประสบการณ์อยู่เสมอ มีการหมุนเวียนให้พนักงานตรวจแรงงาน ความปลอดภัย ในหลาย ๆ อุตสาหกรรมเพื่อก่อให้เกิดทักษะความชำนาญ มีระบบจัดลำดับอาวุโสของพนักงานตรวจแรงงาน พนักงานใหม่จะได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานที่ไม่ซับซ้อน นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมให้ สถานประกอบการ ปฏิบัติตามกฎหมาย ส่งเสริมความร่วมมือขององค์กรต่าง ๆ เช่น นายจ้าง

ลูกจ้าง สหภาพแรงงาน รวมถึงองค์กรจัดกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง มีการผลิตสื่อ จัดงาน สัปดาห์ความปลอดภัย เป็นต้น

2. กลุ่มประเทศที่ใช้กฎหมาย Civil Law System

2.1 ประเทศญี่ปุ่น ถือเป็นประเทศที่อยู่ในทวีปเอเชีย ที่มีความก้าวหน้าในทางอุตสาหกรรมประเทศหนึ่งของโลก ดังนั้นในบริบทของกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้านแรงงานจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะมีกฎหมายมาตรฐานแรงงาน (The Labour Standard Law) และมีการแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีหรือนวัตกรรม โดยเฉพาะการมุ่งเน้น ความปลอดภัยของลูกจ้าง การจัดสภาพแวดล้อมสถานที่ทำงานให้เหมาะสม การป้องกันอุบัติเหตุ สำหรับกฎหมายที่ใช้เพื่อวัตถุประสงค์ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของประเทศญี่ปุ่น โดยเฉพาะคือ กฎหมายความปลอดภัยและสุขภาพในอุตสาหกรรม ค.ศ.1972 (Industry Safety and Health Law of 1972) เป็นกฎหมายที่มุ่งบังคับใช้เพื่อป้องกันอันตราย อุบัติเหตุ จากการทำงานของลูกจ้างในภาคอุตสาหกรรม โดยแบ่งเนื้อหาสาระเป็นการเฉพาะเรื่อง เช่น กฎหมายเกี่ยวกับเครื่องจักร วัตถุหรือสารอันตราย บทกำหนดโทษ การควบคุมสารเคมีอันตรายหรือวัตถุอันตราย ชนิดที่ร้ายแรง ห้ามผลิต นำเข้า ขนส่ง ฝ่าฝืนมีโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกินสองล้านเยน หรือบทห้ามผลิตหม้อน้ำหรือเครื่องจักรซึ่งอาจเป็นอันตรายก่อนได้รับอนุญาต ฝ่าฝืนมีโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนเยน เมื่อพิจารณาในกระบวนการของกฎหมาย ความปลอดภัยและสุขภาพในอุตสาหกรรมของประเทศวิเคราะห์ได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของกฎหมาย

1. เพื่อเป็นมาตรการคุ้มครอง ลูกจ้างให้ปลอดภัยและมีสุขอนามัยที่ถูกต้องในการทำงาน
2. ส่งเสริมมาตรการเชิงป้องกันอุบัติเหตุในภาคอุตสาหกรรม
3. กำหนดมาตรฐานต่าง ๆ ด้านการป้องกันอุบัติเหตุและสภาพแวดล้อมในการทำงาน
4. กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของนายจ้าง/สถานประกอบการ
5. ส่งเสริมกิจกรรมเสริมสร้างความปลอดภัยในการทำงานเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานแรงงาน
6. กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานจะต้องรับความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ จากคณะกรรมการมาตรฐานแรงงานเพื่อจัดทำแผนงาน มาตรการเชิงป้องกันอุบัติเหตุในภาคอุตสาหกรรมและเรื่องอื่น ๆ ที่สำคัญและจำเป็นเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในภาคอุตสาหกรรม
7. กำหนดให้นายจ้างจะต้องแต่งตั้งหัวหน้าเกี่ยวกับความปลอดภัยและสุขภาพในแต่ละสถานประกอบการ
8. กำหนดให้บุคคลที่จะได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวง แต่งตั้ง รับผิดชอบ ควบคุม กำกับดูแลเกี่ยวกับ
 - มาตรการในการป้องกันอันตรายที่มีผลต่อสุขภาพคนงาน
 - ให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยและอาชีวอนามัยแก่คนงาน
 - การตรวจสุขภาพจากแพทย์และส่งเสริมสุขภาพ

- การสอบสวนหาสาเหตุของอุบัติเหตุเพื่อป้องกันมิให้เกิดอุบัติเหตุซ้ำ

9. กฎหมายกำหนดหน้าที่ให้นายจ้างแต่งตั้งหัวหน้าด้านความปลอดภัย (Safety Supervisor) มีอำนาจหน้าที่ ดูแล รับผิดชอบ เกี่ยวกับเทคนิคความปลอดภัยในการทำงาน

10. กฎหมายกำหนดหน้าที่ให้แต่งตั้งแพทย์ ประจำโรงงาน อุตสาหกรรม สำหรับแต่ละสถานประกอบการและหัวหน้างานด้านสุขภาพ ทำหน้าที่เกี่ยวกับเทคนิคด้านสุขภาพ

11. กฎหมายกำหนดให้นายจ้าง แต่งตั้ง หัวหน้าหน่วยปฏิบัติงาน Operation Chief เพื่อทำหน้าที่ ควบคุมการทำงานของคนงานเกี่ยวกับ ความกดดันอากาศสูง เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ

12. กฎหมายกำหนดให้นายจ้าง แต่งตั้ง คณะกรรมการความปลอดภัย (Safety Committee) ในแต่ละสถานประกอบการ ตามประเภทของอุตสาหกรรม เพื่อทำหน้าที่ มาตรการการป้องกัน อุบัติเหตุ รวมทั้งสอบสวนหาสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ

13. กฎหมายกำหนดให้นายจ้างแต่งตั้ง คณะกรรมการสุขภาพ (Health Committee) ขึ้นแต่ละสถานประกอบการ ตามขนาดและประเภทของอุตสาหกรรม

14. กฎหมายกำหนดให้ นายจ้างมีหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ระเบียบต่าง ๆ ที่กำหนดเกี่ยวกับความปลอดภัยและสุขอนามัย

15. ในส่วนภาครัฐ กำหนดให้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน ออกระเบียบ แนวปฏิบัติทางเทคนิค สำหรับอุตสาหกรรม เผยแพร่ต่อสาธารณะ

16. กฎหมายเกี่ยวกับองค์กรเอกชน ซึ่งทำหน้าที่ในการป้องกันการบาดเจ็บจากอุตสาหกรรม

2.2 ประเทศเกาหลีใต้ เป็นการปกครองระบบประชาธิปไตย มีประธานาธิบดี เป็นประมุขของประเทศ เลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร มีนายกรัฐมนตรี ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากประธานาธิบดี โดยมีมติเห็นชอบของรัฐสภา รัฐสภาเป็นองค์กรนิติบัญญัติ มีศาลทำหน้าที่ ตุลาการ รัฐธรรมนูญกำหนดให้ รัฐสภา (National Assembly) เป็นผู้ใช้อำนาจอธิปไตย รัฐธรรมนูญ กำหนดให้มีอำนาจสามารถถอดถอนนายกรัฐมนตรีและประธานาธิบดีได้หากได้รับความเห็นจากสมาชิกรัฐสภา 1 ใน 3 ส่วนฝ่ายตุลาการ ประกอบด้วย ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา ประเทศเกาหลีใต้ถือเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ ที่มีการพัฒนาทาง เศรษฐกิจอย่างก้าวกระโดด เป็นประเทศพัฒนาแล้ว

จากศึกษาวิเคราะห์พบว่า ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี มีกฎหมาย ความปลอดภัยทางอุตสาหกรรมและสุขอนามัย (Industrial Safety and Health Act) มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันอุบัติเหตุทางอุตสาหกรรมโดยเฉพาะ รวมทั้งสร้างสภาพแวดล้อมจากการทำงานที่เหมาะสมกับแรงงาน นอกจากนี้ ยังมีกฎหมายประกันการจ่ายเงินทดแทนอุบัติเหตุทางอุตสาหกรรม สำหรับความปลอดภัยในการทำงาน กฎหมายว่าด้วยการจ้างงานเพื่อประโยชน์ในด้านการป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นในขั้นตอนการจ้างงาน กฎหมายกำหนดไว้ กล่าวคือ นายจ้างจะต้องไม่ว่าจ้างแรงงานที่ไม่มีคุณสมบัติในการทำงาน หรือปราศจากใบอนุญาตทำงาน หรือ ทักษะในการทำงานที่อันตราย อาทิ งานที่เกี่ยวกับสารเคมี รั้งสี กัมมันตภาพรังสี เป็นต้น

เมื่อพิจารณา กฎหมายความปลอดภัยทางอุตสาหกรรม และสุขอนามัย (Industrial Safety and Health Act) ของสาธารณรัฐเกาหลี สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. กฎหมายความปลอดภัยทางอุตสาหกรรม และสุขอนามัย (Industrial Safety and Health Act) คือเป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นโดยฝ่ายนิติบัญญัติ (Enacted Law) สืบเนื่องจากระบบกฎหมายของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี เป็นประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายที่อยู่ในระบบลายลักษณ์อักษร (Civil Law) ที่คิดว่าทันสมัยประเทศหนึ่งในเอเชีย โดยลักษณะการจัดทำกฎหมาย รูปแบบลายลักษณ์อักษรในรูปของประมวลกฎหมาย (Codification) ประมวลกฎหมายหลักที่สำคัญได้แก่ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และ กฎหมายชั้นพระราชบัญญัติ กฎหมายความปลอดภัยทางอุตสาหกรรมและสุขอนามัย ถือเป็นกฎหมาย (Enacted Law)

ประเทศเกาหลีใต้ เนื่องจากเป็นประเทศที่มีความก้าวหน้าทางด้านอุตสาหกรรม ดังนั้น ในด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับด้านแรงงาน จึงมีระบบกฎหมายที่ครอบคลุมในทุกด้าน ทั้งด้านการจ้างงาน การประกันสังคม การสวัสดิการ การคุ้มครองแรงงาน ตามมาตรฐานแรงงาน รวมทั้งความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยเฉพาะมีกฎหมายว่าด้วยการประกันอุบัติเหตุในการทำงาน (Industrial Accident Compensation Insurance Act) สรุปวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. กฎหมายฉบับนี้อยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงการจ้างงานและแรงงาน
2. ให้มีคณะกรรมการไตรภาคี ประกอบด้วยผู้แทนลูกจ้าง นายจ้าง และรัฐบาลฝ่ายละเท่า ๆ กัน ทำหน้าที่กำหนดมาตรการต่าง ๆ เกี่ยวกับการประกันอุบัติเหตุ
3. ให้กระทรวงการจ้างและแรงงานจัดให้มีการสำรวจหรือวิจัยเพื่อสนับสนุนการทำงานด้านการประกันอุบัติเหตุ

4. เงินทดแทนสำหรับลูกจ้าง ที่ได้รับบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุ จากการทำงาน เกิดจากการดำเนินการให้มีการจัดตั้งบริษัทประกันอุบัติเหตุ จากการทำงานของลูกจ้าง จัดทะเบียนเป็นนิติบุคคล เพื่อดำเนินการประกันภัย การเก็บเบี้ยประกัน การฟ้องการจ่ายค่าประโยชน์ทดแทน การจัดสถานที่สำหรับรักษาพยาบาล เพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพการทำงานของลูกจ้างที่ประสบอุบัติเหตุ จากการทำงาน งานวิจัยและพัฒนาอุปกรณ์สำหรับผู้ทุพพลภาพ

5. เมื่อลูกจ้างประสบอุบัติเหตุจากการทำงานลูกจ้างจะได้รับประโยชน์ทดแทนดังนี้

- การรักษาพยาบาล
- การจ่ายเงินทดแทนค่าจ้าง
- ประโยชน์ทดแทนกรณีทุพพลภาพ
- ประโยชน์ทดแทนการดูแลป่วย
- ประโยชน์ทดแทนแก่ทายาทของลูกจ้าง
- เงินทดแทนการเกิดโรคจากการทำงาน
- ค่าใช้จ่ายในการปลงศพ

- ประโยชน์ทดแทนในการผิดอาชั้พคนพิการ

6. การวินิจฉัยข้อเท็จจริงกรณีการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานกรณีดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน

- อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นระหว่างที่ลูกจ้างกำลังทำงานตามสัญญาจ้างแรงงาน
- อุบัติเหตุที่เกิดจากความไม่ระมัดระวังของฝ่ายจัดการหรือเกิดจากความบกพร่องของเครื่องมือ
- อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นระหว่างที่ลูกจ้างเดินทางไปและกลับจากที่ทำงาน โดยอยู่ภายใต้การควบคุมของลูกจ้าง เช่นโดยสารยานพาหนะที่นายจ้างจัดให้
- อุบัติเหตุที่เกิดในขณะที่ลูกจ้างเข้ามีส่วนร่วมคในกิจกรรมที่นายจ้างจัดขึ้นหรือได้รับมอบหมายให้เข้าร่วมจากนายจ้าง
- อุบัติเหตุที่เกิดขณะเวลาพัก
- อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นเกี่ยวข้องกับการทำงาน

3. องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labor Organization : ILO)

ประเทศไทยเป็นสมาชิกองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labor Organization : ILO) ย่อมต้องมีพันธกรณี ต้องดำเนินการต่าง ๆ ภายใต้มาตรฐานแรงงานด้านต่าง ๆ ที่ปรากฏในรูปของอนุสัญญาและข้อแนะ ซึ่งในฐานะรัฐสมาชิกย่อมที่จะเข้าผูกพันในฐานะให้สัตยาบันแห่งอนุสัญญาและข้อแนะฉบับต่าง ๆ ตามเจตนารมณ์และสถานการณ์ของประเทศ ทั้งนี้ให้สัตยาบันทั้งหมดหรือยกเว้นบางส่วนเพื่อให้เหมาะสมกับข้อเท็จจริง สถานการณ์ภายในประเทศเพียงใด แค่นั้น ก็ขึ้นอยู่กับเจตนารมณ์ของประเทศเนื่องจากสถานะของอนุสัญญาฉบับต่าง ๆ นั้น มีสถานะเป็นกฎหมายระหว่างประเทศ การจะนำมาหลักการหรือสาระบัญญัติที่ปรากฏในอนุสัญญามาใช้เป็นแนวทางกฎหมายภายในประเทศได้นั้น จำเป็นต้องอนุวัติกฎหมายระหว่างประเทศนั้น เป็นกฎหมายภายในประเทศเสียก่อน กล่าวคือ จะต้องมาดำเนินการตราเป็นกฎหมายภายใน เพื่อให้มีบทบังคับ สามารถใช้ในประเทศไทยได้ ประเทศไทยได้ยึดแนวทางกฎหมายระหว่างประเทศตามแนวนี้นี้ ดังนั้น อนุสัญญาของ องค์การแรงงานระหว่างประเทศฉบับใด ที่ประเทศไทยเห็นว่ามีความจำเป็น เหมาะสมกับสถานการณ์ ข้อเท็จจริงภายในประเทศแล้ว ก็จะทำให้การรับรองหรือให้สัตยาบันอนุสัญญาฉบับนั้น ๆ เพื่ออนุวัติและตราเป็นกฎหมายบังคับใช้ภายในประเทศ โดยมีเจตนาหรือวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ ในฐานะประเทศไทยเป็นรัฐสมาชิกขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ และเพื่อให้การบริหารจัดการ แรงงานในด้านต่าง ๆ ให้เป็นไปตามมาตรฐานแรงงานสากล

4. ประเทศไทย

จากการที่ประเทศไทยมีแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมของไทย ซึ่งจะปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นับตั้งแต่ แผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 1-12 (ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2504 - พ.ศ. 2564) ขณะนี้อยู่ในช่วง แผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - พ.ศ.2564) โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์ 6 ยุทธศาสตร์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรม กล่าวคือ เป็นศูนย์กลางด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ ของการก้าวสู่ความ

เป็นชาติการค้าและบริการ เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย ประการสำคัญเป็นแหล่งอุตสาหกรรมสร้างสรรค์และมีนวัตกรรมขั้นสูงที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะเห็นได้ว่า นับตั้งแต่แผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 1 ถึงฉบับ ปัจจุบัน การมุ่งเน้นกำหนดแนวทางในการวางยุทธศาสตร์ การพัฒนาในรูปของแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จะมุ่งเน้นปรับเปลี่ยนแนวทางไปตามกระแสของสังคม เศรษฐกิจและเทคโนโลยี เพื่อให้สอดคล้องภายใต้กระแส “โลกาภิวัตน์”

การพัฒนาอุตสาหกรรมของไทย ได้มีการพัฒนามาเป็นลำดับ ตลอดระยะเวลาครั้ง ทศวรรษที่ผ่านมา และต้องยอมรับว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก จากการผลิตที่เน้นแรงงานคนมาเป็นการใช้เครื่องจักรเข้ามาทดแทน รวมถึงตลอดถึงการนำเทคโนโลยีมาใช้ แต่ปรากฏว่า กำลังแรงงานที่ใช้ในภาคอุตสาหกรรม ยังคงประสบอุบัติเหตุ อันตรายจากการทำงาน อยู่เป็นจำนวนมาก จากสถิติจำนวนผู้ประสบอันตราย หรือบาดเจ็บเนื่องจากการทำงาน จากอดีตถึงปัจจุบัน มิได้ลดน้อยถอยลงแต่ประการใด ในความร้ายแรง นับตั้งแต่ตาย ทุพพลภาพ สูญเสียอวัยวะบางส่วน หยุดงาน ทำงานไม่ได้ ดังข้อเท็จจริงปรากฏเห็นชัดเจนในสถิติที่ได้ยกกล่าวอ้างมาแล้ว ในบทที่ 1 ประเด็นปัญหาข้อเท็จจริง จึงมีคำถามว่า อุบัติเหตุที่เกิดจากการทำงานในภาคอุตสาหกรรมของไทย เกิดจากสาเหตุใดกันแน่

จากการศึกษาปัญหาข้อเท็จจริง พบว่า สาเหตุของอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจากการทำงานในภาคอุตสาหกรรม เกิดจากสาเหตุดังนี้

ปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่ของนายจ้าง ที่กฎหมายกำหนด ในการบริหาร จัดการเกี่ยวกับ ความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ในภาคอุตสาหกรรม ซึ่งจะต้องประกอบด้วย บุคคลหรือองค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชน เข้ามาเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจ หน้าที่ ๆ เกี่ยวข้อง ภาคนายจ้างหรือองค์กรของนายจ้าง หรือผู้กระทำการแทนนายจ้าง ลูกจ้างซึ่งทำงานให้นายจ้าง รวมทั้ง มาตรการทางกฎหมาย หรือ ตัวบทกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว ทุกภาคส่วน ทั้งหมดในระบบการบริหาร จัดการ จะต้องเดินควบคู่ สอดคล้องไปด้วยกันอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ในด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุเป้าหมายวัตถุประสงค์ สามารถลดอุบัติเหตุ อันตรายจากการทำงาน โดยสามารถขจัดเหตุ ของการเกิดอันตราย ทั้งมาตรการทางเทคนิค การปฏิบัติการระดับชาติ การปฏิบัติในระดับสถานประกอบการ ในส่วนนี้จะ ได้วิเคราะห์ เข้าถึงปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่ของนายจ้าง หรือสถานประกอบการที่กฎหมายกำหนดดังนี้

ประการที่ 1 ปัญหาของนายจ้างที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ

หน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้นายจ้างปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดนั้น จากการศึกษา วิเคราะห์ พบว่าเกิดจากสาเหตุประการสำคัญ ในเรื่องที่นายจ้างไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด ตามหลักเกณฑ์ การปฏิบัติการทางเทคนิค ให้เป็นไปตามมาตรการที่กฎหมายกำหนดไว้ หน้าที่ของนายจ้างบัญญัติไว้ในหมวด 1 บททั่วไป มาตรา 6 กำหนดให้นายจ้างมีหน้าที่จัดการดูแลสถานประกอบกิจการและลูกจ้างให้มีสภาพการทำงานและ สภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานของลูกจ้าง มิให้ลูกจ้างอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ และสุขภาพอนามัย มาตรา 7 กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ในการ

ออกค่าใช้จ่ายในการดำเนินการใด ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด ในหมวด 2 การบริหาร การจัดการและการดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน มาตรา 8 ให้นายจ้างบริหารจัดการและดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ปัจจุบันกฎกระทรวงซึ่งอาศัยอำนาจในการบัญญัติกฎหมายดังกล่าว มีดังนี้

กฎกระทรวงที่อาศัยอำนาจในการตรา ตามกฎหมายพระราชบัญญัติ ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554 กฎกระทรวงที่อาศัยอำนาจตาม มาตรา 5 มาตรา 8 เกี่ยวกับการบริหารการจัดการและดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ทั้งกำหนดมาตรฐาน ดังกล่าว ให้นายจ้าง จัดทำเอกสาร หรือรายงานใดๆ โดยมีการตรวจสอบรับรองโดยบุคคลหรือนิติบุคคล ตามที่กฎกระทรวงกำหนด ซึ่งในส่วนที่อาศัย มาตรา 5 และมาตรา 8 วรรคหนึ่ง ได้ออกกฎกระทรวง กำหนดมาตรฐานการบริหาร การจัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน เกี่ยวกับ ความร้อน แสงสว่าง และเสียง พ.ศ. 2559 ซึ่งถือได้ว่าเป็นอันตรายอันเกิดจากสภาพแวดล้อมของสถานที่ทำงานเพื่อป้องกัน มิให้มีผลกระทบกับสุขภาพ พลานามัย ของผู้ปฏิบัติงานหรือลูกจ้างที่ต้องทำงานเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ปรากฏอยู่ในเหตุผลของการออกกฎกระทรวงฉบับนี้

นอกจากนี้ยังมีกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการ บริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับไฟฟ้า พ.ศ. 2558 ซึ่งถือได้ว่า ไฟฟ้า เป็นพลังงานชนิดหนึ่ง ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับไฟฟ้าต่อกระแสไฟฟ้า แรงดันไฟฟ้า เครื่องกำเนิดไฟฟ้า ฉนวนไฟฟ้า รวมถึงผู้ปฏิบัติงานด้านไฟฟ้า ทั้งระดับ วิศวกร หรือลูกจ้างซึ่งปฏิบัติงานเกี่ยวกับไฟฟ้าต้องเป็นไปตามมาตรฐานที่กฎกระทรวงกำหนด

ไม่มีมาตรการบริหารจัดการให้ดำเนินการในการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ หรือการทำงานให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยที่กฎกระทรวง กำหนดมาตรฐาน ในการบริหารและจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2549, พ.ศ. 2553 ได้กำหนดให้สถานประกอบกิจการ ทั้ง 14 กิจการดังต่อไปนี้ คือ

1. เหมืองแร่ เหมืองหิน ปิโตรเลียม หรือปิโตรเคมี
2. โรงงานอุตสาหกรรม อุตสาหกรรม อู่ต่อเรือ ธุรกิจพลังงาน
3. การก่อสร้าง
4. การขนส่งคมนาคม ทั้งคนโดยสารและการบรรทุกขนถ่ายสินค้า
5. สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงหรือก๊าซ
6. โรงแรม
7. ห้างสรรพสินค้า
8. สถานพยาบาล
9. สถาบันการเงิน
10. สถานตรวจทดสอบทางกายภาพ

11. สถาบันเทิง กีฬา นันทนาการ
12. สถานปฏิบัติการทางเคมี หรือ ชีวภาพ
13. สำนักงานที่สนับสนุนสถานประกอบกิจการ (1-12)
14. กิจการอื่นตามที่กระทรวงแรงงานประกาศกำหนด

กำหนดให้นายจ้างจัดให้มีข้อบังคับและคู่มือ ว่าด้วยความปลอดภัยในการทำงานอย่างน้อยต้องกำหนด ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติงานที่ปลอดภัย

ปัญหาข้อเท็จจริง ในการบริหารจัดการเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย หน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้มีการสำรวจข้อเท็จจริง สถานที่ในการดำเนินการดังกล่าวว่า แต่ละประเภทมีอยู่เท่าใดและได้มีการติดตามตรวจสอบผลของการปฏิบัติให้ไปตามกฎหมาย กล่าวคือ จัดให้มีข้อบังคับและคู่มือว่าด้วยความปลอดภัยในการทำงานจำนวนเท่าใด

ปัญหาข้อเท็จจริงองค์กร หรือหน่วยงานในการบังคับใช้กฎหมายด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ไม่มีความเป็นเอกภาพ

เมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงขององค์กร ที่มีหน้าที่ดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พบว่า มีลักษณะขององค์กร ดังนี้

1. องค์กรของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐที่ ควบคุมกำกับ ดูแล
2. องค์กร อิสระ หรือหน่วยงานเอกชน
3. องค์กรภายในของสถานประกอบการ ซึ่งถูกกฎหมายบัญญัติให้จัดตั้งขึ้น

ในแต่ละองค์กร ประเภทดังกล่าว ทั้ง 3 ประเภทจะมีหน่วยงานที่ถูกจัดตั้งตามกฎหมายนั้น ๆ รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ โดยมีกระทรวงที่เกี่ยวข้องหลัก 3 กระทรวง ได้แก่ 1. กระทรวงแรงงาน 2. กระทรวงสาธารณสุข 3. กระทรวงอุตสาหกรรม

1) กระทรวงแรงงาน มีหน่วยงานระดับกรม ที่ภายในสังกัดกระทรวงแรงงานอยู่ 3 กรม คือ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน และสำนักงานประกันสังคม ซึ่งมีหน้าที่ตามกฎหมายแต่ละฉบับ จำแนกได้ดังนี้

กระทรวงแรงงาน โดยสำนักงาน ปลัดกระทรวงแรงงานจะมีบทบาทหน้าที่ในการดำเนินการนำเสนอในการตรากฎหมายในระดับกฎกระทรวง หรือประกาศรัฐมนตรีว่าการกระทรวง ซึ่งกฎหมายชั้นพระราชบัญญัติให้อำนาจไว้ ภายใต้ข้อแนะนำของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงาน มีหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยคุ้มครองแรงงานและกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ถือได้ว่าเป็นหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายหลักของพระราชบัญญัติ ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน รวมถึงกฎหมายลำดับรองที่อาศัยการตรา ไม่ว่าจะเป็นกฎกระทรวง ประกาศกรมสวัสดิการในการบริหารจัดการ บังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และกฎหมายลำดับรองนั้น มีหน่วยงานทั้งส่วนราชการ ส่วนกลาง กล่าวคือ มีหน่วยงานระดับกอง ความปลอดภัยแรงงานในระดับภูมิภาค มีสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเป็น

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ดูแล เพื่อให้นายจ้าง สถานประกอบการ ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข มาตรฐาน ตามพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน สำหรับในแต่ละภูมิภาค จะมีหน่วยงานเฉพาะ ซึ่งมีหน้าที่ดูแลด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน แบ่งพื้นที่เป็นเขต จำนวน 12 เขต เรียกว่า.

อภิปรายผล

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าจากการศึกษาวิจัย ทำให้ทราบถึงปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับ ความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานในภาคอุตสาหกรรม ที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวจำนวนหลายฉบับ ทั้งมีหน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบแต่ละหน่วยงานที่แยกจากกันเป็นอิสระ ในหลักเกณฑ์ เงื่อนไข การบังคับใช้ ไม่มีจุดเชื่อมสัมพันธ์กันเป็นเอกภาพหรือเป็นศูนย์กลางการบริหารจัดการให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ และเมื่อมาวิเคราะห์ถึงสภาพของปัญหาการเกิดอุบัติเหตุในภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทยยังคงมีและเกิดขึ้นบ่อยครั้ง อันเกิดจากปัญหาหรือเหตุปัจจุบัน สรุปข้อเท็จจริงได้ดังนี้

1. ปัญหาการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคเกษตรกรรมสู่ภาคอุตสาหกรรม ยังคงเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดจากปัจจัยการผลักดันและปัจจัยการดึงดูด โดยเฉพาะประการสำคัญเกิดจากราคาพืชผลทางการเกษตรตกต่ำ การว่างเว้นจากการทำนา ทำไร่ ที่ต้องอาศัยปัจจัยปรากฏทางธรรมชาติเป็นสำคัญ ส่งผลกระทบทางด้านความเป็นอยู่ในด้านการประกอบอาชีพของเกษตรกรในหลาย ๆ สาขา เช่นชาวสวนยางพารา สวนปาล์ม ข้าวโพด มันสำปะหลัง อ้อย สับปะรด ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ตลอดจนชาวนา ซึ่งถือว่าเป็นเกษตรกรที่เป็นสันหลังของประเทศ และอีกหลาย ๆ สาขาที่เกี่ยวกับเกษตรกรรม อันถือได้ว่าปัจจัยดังกล่าวข้างต้นเหล่านี้เป็นส่วนที่เรียกว่า “ผลักดัน” ให้ประชากรในภาคส่วนเหล่านั้นหรือกลุ่มผู้ใช้แรงงานเหล่านี้ มีการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคเกษตรกรรมสู่ภาคอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้น จากผลการศึกษาผู้เคลื่อนย้ายแรงงานจากกลุ่มเกษตรกรรมไปสู่อุตสาหกรรมพบว่ามิรายได้จากการทำงานมีเสถียรภาพที่ดี โดยเฉพาะจำนวนรายได้ที่แน่นอน มีกฎหมายคุ้มครองแรงงานด้านสวัสดิการที่ดีกว่าเกษตรกรรม เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีปัจจัยด้านอื่น ๆ อีกมากมาย เช่น งานหนัก มีรายได้ไม่แน่นอน ลำบาก จึงเป็นเหตุผลสำคัญให้คนรุ่นใหม่หรือคนที่อยู่ในวัยทำงานที่ใช้แรงงาน ขาดแรงดึงดูดใจที่จะเข้าสู่แรงงานภาคอุตสาหกรรม ประกอบกับกำลังแรงงานที่อยู่ในภาคเกษตรกรรมเดิมที่มีอยู่แล้ว ก็เคลื่อนย้ายเข้าสู่แรงงานภาคอุตสาหกรรมและเข้าสู่แรงงานกลุ่มผู้สูงอายุ ผลจากการเคลื่อนย้ายดังกล่าวที่ส่งผลให้เกิดปัญหาความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน เนื่องจากแรงงานเหล่านี้ส่วนใหญ่ ขาดทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ ในหลักและวิธีการป้องกันอุบัติเหตุ กอปรกับการบริหารจัดการป้องกันอุบัติเหตุในสถานประกอบการอุตสาหกรรม ไม่ได้ให้ความสำคัญในด้านนี้ ขาดการกำกับ ควบคุม ดูแล การบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดจากภาครัฐ จะเห็นได้ว่าอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นอย่างร้ายแรงส่งผลให้มีผู้เสียชีวิต ทุพพลภาพ พิการ มักจะเกิดกับผู้ใช้แรงงานเข้มข้น หรือแรงงานไร้ฝีมือ เป็นส่วนใหญ่ ในการแก้ไขปัญหาเรื่องดังกล่าว ได้ศึกษาถึงความเป็นไปได้ในการป้องกันอุบัติเหตุในภาคอุตสาหกรรม ในส่วนปัญหาประเด็นนี้ไว้ สรุปดังนี้

1.1 แรงงานทุกคนที่ทำงานในภาคอุตสาหกรรม นายจ้างหรือสถานประกอบการ จะต้องจัดฝึกอบรม ความรู้และทักษะเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน โดยแบ่งได้ 2 ระยะคือ ก่อนรับเข้าทำงาน และรับเข้าทำงานแล้ว

1.2 การฝึกอบรมต้องผ่านการตรวจรับรองว่าได้มีการฝึกอบรมจริงๆ ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

1.3 การเข้มงวดกวดขัน มาตรการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วย ความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน

2. ปัญหาเชิงนโยบายในการบริหารจัดการภาครัฐ ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน

ที่ผ่านมา องค์กรของรัฐซึ่งมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบอันประกอบด้วยหลาย ๆ องค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชนยังไม่มีความเป็นเอกภาพ มีกฎหมายหลายฉบับ ต่างแยกกันกำกับควบคุม นายจ้าง/ผู้ประกอบการ ยุ่งยากแก่การบริหารหรือกระบวนการหลายขั้นตอน ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน ทางออกปัญหานี้ รัฐบาลต้องให้ความสำคัญและต่อเนื่อง จัดตั้งศูนย์ปฏิรูปทักษะและประสานงานความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานแห่งชาติขึ้น เป็นศูนย์บัญชาการให้ทุกอาทิตย์ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน มาทำงานในแผนปฏิบัติการอย่างเป็นเอกภาพ มีมาตรการกำกับดูแลการบังคับใช้กฎหมาย การส่งเสริมความปลอดภัย การฝึกอบรม การบรรเทา รักษาเยียวยาครบทุกวงจร

3. ปัญหาการเกิดอุบัติเหตุ

ปัญหาการเกิดอุบัติเหตุในภาคอุตสาหกรรม สาเหตุเกิดจากปัจจัยหลายส่วน โดยสรุป พบว่า ปัญหาเกิดจากปัจจัยคน ซึ่งหมายถึง เริ่มตั้งแต่ผู้ใช้แรงงานหรือคนงาน ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ความเข้าใจ ทักษะในการป้องกันหรือระมัดระวัง อันเป็นผลจากการละเลย ละเว้น ไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ของ นายจ้าง/สถานประกอบการ เจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ กำกับ ควบคุม ดูแล ตรวจสอบให้เป็นไปตามกฎหมาย ขาดประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิภาพประสิทธิผลอย่างจริงจัง เห็นผลเชิงประจักษ์ในด้านการป้องกันมิให้เกิดอุบัติเหตุ หรือให้เกิดอุบัติเหตุน้อยที่สุด ขาดการส่งเสริม ระเบียบ วินัยในการทำงาน ที่จะส่งผลให้มีการป้องกันอุบัติเหตุอย่างแท้จริง การปฏิบัติงานในหน้าที่ ก็ให้เพียงได้กระทำแล้วเท่านั้น แต่ได้หาตระหนักถึงผลอย่างแท้จริง ปัญหาอุบัติเหตุในภาคอุตสาหกรรมในการบริหารจัดการเชิงรุก ยังไม่มีอย่างเป็นรูปธรรม กฎเฉพาะเมื่อเกิดเหตุขึ้นแล้วเท่านั้น ภาครัฐควรกำหนดมาตรการป้องกัน อุบัติเหตุที่จะเกิดขึ้น บังคับใช้กับภาคเอกชนอย่างจริงจัง เข้มขัน กวดขันและบังคับใช้กฎหมายอย่างเด็ดขาดในส่วนของบริษัท โทรโข่ง ทั้งทางแพ่งและทางอาญาแก่นายจ้างและสถานประกอบการ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพบว่า ความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ประเทศไทยในฐานะเป็นสมาชิกองค์กรแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) จำมีพันธกรณี ที่จะต้องดำเนินกิจกรรมด้านความปลอดภัยและสุขอนามัยในการทำงานให้เป็นการอนุวัติสนสัญญา/ข้อแนะ และพิธีสารที่ร่วมให้สัตยาบันและมีผลบังคับใช้ ซึ่งปัจจุบันอนุสัญญาว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ขององค์การอนามัยโลก ที่ผ่านออกให้ประเทศต่าง ๆ ในบรรดาสมาชิก ไปเป็นกรอบดำเนินงานเกี่ยวกับ เรื่องดังกล่าว มีอยู่ จึงมีประเด็นปัญหาว่า ประเทศไทยจะให้ความสำคัญในอนุสัญญาหรือข้อแนะที่เกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน เพื่อนำมาอนุวรรตเป็นมาตรการแนวทางของกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานเพียงใด เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์เปลี่ยนแปลงด้านอุตสาหกรรม เทคโนโลยี นวัตกรรม ภายในประเทศในด้านการป้องกันอุบัติเหตุ ความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน เรื่องดังกล่าว รัฐควรจัดตั้งคณะทำงานระดับชาติ ประกอบด้วย หน่วยงาน ทุกกระทรวง ทบวง กรม ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว เข้าทำการศึกษา วิเคราะห์ ทางด้านวิชาการเกี่ยวกับเทคโนโลยีและมาตรการทางด้านกฎหมายเพื่อความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ทั้งนี้การขับเคลื่อนและไปดำเนินการภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน

นอกจากนี้พบว่าในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน อันประกอบด้วย ไทย เมียนมาร์ กัมพูชา ลาว เวียดนาม อินโดนีเซีย สิงคโปร์ มาเลเซีย ฟิลิปปิน บรูไน มีมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองอุบัติเหตุหรือประสบอันตรายจากการทำงาน แต่ลักษณะการคุ้มครองจะมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับกฎหมายของแต่ละประเทศ และในกลุ่มอาเซียนมีแรงงานที่เคลื่อนย้ายกันไปทำงานด้วยกัน **ข้อเสนอแนะ** จึงมีความเห็นว่า ควรมีมาตรฐานการคุ้มครองแรงงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมเป็นกฎหมายกลาง ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษา วิเคราะห์ เปรียบเทียบในประเด็นสำคัญตามที่ผู้วิจัยได้นำเสนอในบทที่สาม นอกจากนี้ ผลจากการวิเคราะห์จากกลุ่มตัวอย่างห้ากลุ่ม และวิเคราะห์กฎหมายความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานแล้ว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. มีการนำเสนอร่างกฎหมาย หรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ในส่วนเพิ่มบทลงโทษแก่ลูกจ้าง เจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยในทุกระดับชั้น (จบ) ที่ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอีกด้วย นอกจากนี้ เสนอให้บังคับใช้แก่ส่วนราชการหรือหน่วยงานภาครัฐด้วย มาตรการเยียวยาช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุ

2. มีข้อเสนอให้ยกร่างกฎหมายขึ้นใหม่ในส่วนการบังคับใช้ บรรดากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ขึ้นบังคับใช้กฎหมายต่างๆ ในฐานะหรือหน่วยงานกลาง โดยรวมอำนาจ หน้าที่ ของกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ที่รับผิดชอบ และมีหน้าที่บังคับใช้กฎหมายฉบับต่างๆ อันเกี่ยวข้องกับความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ขึ้นเป็นหน่วยงานใหม่ มีสถานะเทียบเท่ากระทรวง

3. มีข้อเสนอให้ปรับบทบาท อำนาจหน้าที่ สถาบันความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งมีฐานะเป็น องค์กรมฯ ให้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ให้เหมาะสม สอดคล้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมของไทยและป้องกันอุบัติเหตุที่จะเกิดขึ้นในอนาคตของความเจริญเติบโตทางด้านเทคโนโลยี 4.0

4. การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ในกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ไม่มีบริบทหรือยังขาดช่องทางการมีส่วนร่วมจากประชาชน ในการรณรงค์ส่งเสริมด้านความปลอดภัย เพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่จะเกิดขึ้น รวมทั้งการปลูกจิตสำนึก ระเบียบวินัย ในการทำงานเพื่อป้องกันอุบัติเหตุ หรือโรคอันตรายจากการทำงาน

5. ข้อเสนอแนะสำหรับโรงงานอุตสาหกรรม นายจ้าง/สถานประกอบการที่ใช้แรงงานต่างด้าวเป็นลูกจ้างในการทำงาน ภายหลังจากที่ได้รับอนุญาตจากการทำงาน (Work Permit) นายจ้างจะต้องฝึกอบรมความปลอดภัยในการทำงานให้แก่แรงงานต่างด้าวตามสัญญาที่เหล่านั้น ก่อนที่จะเริ่มปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานหลักเกณฑ์ที่กำหนดและจัดทำคู่มือภาษาเฉพาะแรงงานต่างด้าว ความปลอดภัยในการทำงานให้แก่แรงงานต่างด้าวเหล่านั้นหากแรงงานต่างด้าวเหล่านั้นฝ่าฝืน จะถูกยกเลิกใบอนุญาตทำงาน

เอกสารอ้างอิง

กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานในที่้อบอากาศ พ.ศ. 2547, ข้อ 3, 6, และ 7.

กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2549, ข้อ 5, 9, 23 และ 25.

กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบสุขภาพของลูกจ้างและส่งผลการตรวจแก่พนักงานตรวจแรงงาน พ.ศ. 2547, ข้อ 3 และข้อ 9.

กตัญญู หิรัญญสมบุรณ์. (2545). **การบริหารอุตสาหกรรม**. กรุงเทพฯ: เท็กซ์ แอนด์ เจอร์นัล พับลิเคชั่น.กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน, พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 จาก <http://www.labour.go.th>

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. (2543). **คู่มือการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการ ทำงานระดับหัวหน้างาน**. กรุงเทพฯ : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน.

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. (2553). **กฎกระทรวง เรื่องกำหนดมาตรฐานในการบริหารและ การจัดการด้านความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ฉบับที่ 2**. กรุงเทพฯ: บางกอกบลิ๊ก.

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานรายงานการศึกษาการสร้างจิตสำนึกด้านความปลอดภัยในการทำงานให้ครบวงจร,กรุงเทพ, (2548)

- กรมอนามัย. (2535). **คู่มือปฏิบัติงานอาชีวอนามัยสำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข**. กรุงเทพฯ: กระทรวงสาธารณสุข
- กฤษณา ไวรสารวง. (2545). **นโยบายเศรษฐกิจการค้าต่างประเทศของไทย ม.รณคำแห่ง**, (10-12).
- แก้วฤทัย แก้วชัยเทียม. (2548). **การรับรู้การจัดการความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัย ในการทำ
งานของพนักงานระดับปฏิบัติการ.วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาอุตสาหกรรมและ
องค์การ,คณะมนุษยศาสตร์, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ.**
- แก้วฤทัยแก้วชัยเทียม. (2548). **การรับรู้การจัดการความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัย ในการทำ
งานของพนักงานระดับปฏิบัติการ.วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาอุตสาหกรรมและ
องค์การ,คณะมนุษยศาสตร์, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ.**
- ชัยยุทธ ขวลิตนิจกุล. (2534). **อาชีวอนามัย เล่มที่ 1 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (พิมพ์ครั้งที่ 8).**
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นพนธิ สุริยะ. (2537). **กฎหมายระหว่างประเทศ เล่ม 1, พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพฯ, สำนักพิมพ์วิญญูชน,**
(80-81)
- ประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เรื่อง มาตรฐานและหลักเกณฑ์เพื่อความปลอดภัยใน การ
ทำงานในงานบรรทุกหรือขนถ่ายสินค้าเรือเดินทะเล พ.ศ. 2541,ข้อ 22, 29 และ 30.
- ประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เรื่องกำหนดชนิดโรคซึ่งเกิดขึ้นตามลักษณะหรือ สภาพของงาน
หรือเนื่องจากการทำงาน ลงวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2550, ข้อ8.
- ปรียวญา แสนวิเศษ. (2545). **กฎหมายกับการบริหารความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อม ใน
การทำงาน.** 112,115.
- พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456, มาตรา 217,233,236,237 และ 244.
- ไพจิตร บุญยานุเคราะห์. (2534). **นิยามและบทบาทของวิศวกรรมความปลอดภัย. วารสารโรงงาน, 10 (ตุลาคม
2533-มกราคม 2534), 50-54**
- มาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิแรงงานข้ามชาติ. (2008). **แนวทางสำหรับผู้กำหนด นโยบาย
และผู้ปฏิบัติในเอเชียและแปซิฟิก เจนีวา สำนักแรงงานระหว่างประเทศ. 35.**
- วิฑูรย์ สิมะโชคดีและวีระพงษ์เฉลิมจิระรัตน์. (2536). **วิศวกรรมและการบริหารความปลอดภัยในโรงงาน.**
กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี(ไทย-ญี่ปุ่น).
- วิทยา อยู่สุข. (2538). **อ้างอิงกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน รายงานการศึกษาการสร้างจิตสำนึกด้าน
ความปลอดภัยในการทำงานให้ครบวงจร,กรุงเทพ,หน้า 2-1**
- วิทยานิพนธ์ของอภิญญา สอนนำ **หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์ มหาวิทยาลัย
ธุรกิจบัณฑิต พ.ศ 2556**
- ศิริชัย จันทรสิงห์.(2539).**มาตรการบังคับใช้กฎหมายความปลอดภัยในการทำงาน, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,หน้า 53-54**

สถิติสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2558 (YEARBOOK OF LABOUR PROTECTION AND WELFARE STATISTICS 2015),162.

สรพล คลายเนตร. (2538). ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัยและสุขภาพอนามัยในงานอุตสาหกรรม. 134,140

โสภณ เสือพันธ์. (2538). ความปลอดภัยในโรงงานอุตสาหกรรม .กรุงเทพมหานคร: เอมพันธ์.

C. Richard Anderson. (1975). OSHA and Accident Control Through Training. 16.

Dewis,M. (1978). The law on Health and Safety at Work. 164

Ian Brownlie (1979).Principles Public International law, Oxford: Charendon Press, 34.